

DE AARDAPPELKONING

Het graf van Frederik de Grote van Pruisen herken je in één oogopslag. Je hoeft niet eens de tekst op de grafsteen te lezen. Je ziet dat het zijn graf is omdat zijn bewonderaars er altijd een aardappel op leggen. Dat zit zo.

Koning Frederik heerste in de tweede helft van de achttiende eeuw. Dat was een roerige tijd vol oorlogen in Europa. En waar oorlog is, is hongersnood. Graan was niet te verbouwen, omdat de arbeiders die het land moesten bewerken in de oorlog moesten vechten. De grote leiders zochten naarstig naar een gewas dat meer voedsel opbracht per stuk grond. Landbouwexperts wisten dat zo'n gewas bestond: de aardappel. Het enige probleem was dat iedereen dacht dat hij giftig was. Dat klopte ook voor een deel, want de aardappel*plant* is erg giftig. Maar de knol, de aardappel zelf, is juist erg gezond. Dat wist bijna niemand, dus de bevolking weigerde om hem te eten. Alleen in de weeshuizen deden ze stiekem wat stukken aardappel door de soep om die wat steviger te maken. Niemand mocht dat weten, anders zou er een enorm schandaal losbarsten.

Koning Frederik wist dat aardappels niet giftig waren. Hij gaf daarom het bevel om op enorme velden aardappelen te poten, het 'aardappelbevel'. Maar de boeren weigerden. Het gezegde 'wat de boer niet kent, dat vreet hij niet' komt hier-

vandaan. De koning stuurde daarom soldaten naar de velden om erop toe te zien dat de boeren het bevel toch opvolgden. Elke lege hoek op hun land moest verbouwd worden met aardappels, en zo volgde er in de zomer van 1755 een prachtige aardappeloogst. Maar de mensen gingen liever dood van de honger dan dat ze de knollen aten.

Frederik heeft toen honderden boeren en soldaten bijeengeroepen om toe te kijken hoe hij zelf een bord vol dampende piepers verorberde. Het publiek stond er met ingehouden adem bij. Wanneer zou de koning dood op de grond vallen? Maar dat gebeurde niet. Integendeel: Frederik bestelde een tweede portie en hij bleef kerngezond. Dus meldden de eerste waaghalzen zich aan om ook een aardappel te proeven. En uiteindelijk werd Pruisen gered van de hongersnood. Het leger kwam weer op krachten en versloeg elke vijand.

Jaren na de dood van Frederik de Grote versloeg de Franse keizer Napoleon de Pruisen. Na zijn overwinning wilde Napoleon het graf van de koning bezoeken. Hij knielde voor de zerk en zei: 'Als hij nog geleefd had, hadden wij hier niet gestaan.' En misschien heeft de keizer uit bewondering ook nog een aardappel op het graf van de Aardappelkoning gelegd.